

Veilig jeugdwerk

Juni 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Gedragscode jeugdwerk Hervormde gemeente Sliedrecht.....	2
2. Preventiebeleid	5
3. Aannamebeleid vrijwilligers.....	6
4. Meldprotocol	7
5. Beschrijving en profiel vertrouwenspersoon	8
6. Bronnen	10

Besproken in de vergadering van de Algemene Kerkenraad van de Hervormde gemeente Sliedrecht
d.d. 21 maart 2019

Vastgesteld door de wijkkerkenraden in juni 2019

1. Gedragscode jeugdwerk Hervormde gemeente Sliedrecht

Aanleiding

Aanleiding voor deze gedragscode is het feit dat, zoals de laatste jaren is gebleken, seksueel misbruik en ongewenst gedrag ook binnen de kerk aanwezig zijn. Als we willen dat de kerk een veilige plaats is voor iedereen zullen we ervoor moeten zorgen dat we betrouwbaar zijn. Juist in de kerk is het belangrijk dat het een veilige plaats is, en een afspiegeling van onze God en Vader. Het uitgangspunt voor deze gedragscode is wat de Bijbel ons leert, over omgang met elkaar. Respect voor de ander, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid kenmerken deze stijl van omgaan met elkaar. Deze kernvoorwaarden vormen de onderliggende basis voor de concrete gedragsregels die in deze code worden genoemd.

Grenzen

Veel grenzen in het contact tussen medewerkers/vrijwilligers en kinderen/jongeren in het jeugdwerk van de kerkelijke gemeente zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Voor kinderen is nabijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om zich te ontwikkelen. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Maar er is wel één heel duidelijke grens, en dat is dat seksuele handelingen en contacten tussen (jong)volwassen medewerkers en kinderen in het jeugdwerk absoluut ontoelaatbaar zijn. Ook verbaal is er een duidelijk grens aan te geven. Het kleineren of onheus bejegenen van een kind/jongere waardoor zij in hun waardigheid worden aangetast, wordt gezien als ontoelaatbaar gedrag. In het jeugdwerk gaat het om omgang met en begeleiding van een kwetsbare groep, of het nu gaat om kleine kinderen of jongeren. De kerkenraad van de Hervormde Gemeente van Sliedrecht heeft daarom een gedragscode vastgesteld. Wanneer je je inzet binnen het jeugdwerk, vragen wij je om kennis te nemen van deze gedragscode en ermee in te stemmen.

Omschrijving (seksueel) grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen en sanctiebeleid

Onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen verstaan wij: Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en / of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene-kind, hulpverlener-cliënt, leerkracht-leerling, trainer-pupil, leiding-jeugd lid, e.d.); en / of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht.

Gedragingen die volgens de bovenstaande omschrijving vallen onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen, worden gemeld en gesanctioneerd door een tuchtrechtprocedure waarin hoor en wederhoor zal plaatsvinden. De sancties bestaan uit het voor korte of langere tijd uitsluiten van vrijwilligerswerk met minderjarigen door persoonsgegevens in een centraal register op te nemen. (Seksueel) grensoverschrijdende gedragingen met minderjarigen waarvan de kerkenraad oordeelt dat deze vallen onder het Wetboek van Strafrecht, zullen bij politie/ justitie worden gemeld. De stappen die hierbij genomen worden, worden gedaan volgens het meldprotocol dat uitgewerkt is in hoofdstuk 5.

Gedragscode

1. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het kind/de jongere zich veilig en gerespecteerd voelt. Als leidraad hiertoe dienen de omgangsregels verderop in dit document.

2. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk is zich bewust van zijn positie ten opzichte van de jeugdige, en van de positie van de jeugdige t.o.v. de jeugdwerker. De jeugdige staat in een afhankelijke positie en die positie vraagt een grote verantwoordelijkheid voor de medewerker/vrijwilliger.
3. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk onthoudt zich ervan het kind/de jongere te bejegenen op een wijze die het kind/de jongere in zijn waardigheid aantast.
4. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk dringt niet verder door in het privéleven van het kind/de jongere dan functioneel noodzakelijk is.
5. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van het kind/de jongere. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen jeugdwerker en het kind/de jongere zijn onder geen beding geoorloofd.
6. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk mag het kind/de jongere niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
7. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk zal tijdens kampen, uitjes en dergelijke zeer terughoudend omgaan met het kind/de jongere en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de slaap- of kleedkamer.
8. De vrijwilliger binnen het jeugdwerk heeft de plicht het kind/de jongere naar vermogen te beschermen tegen ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik door anderen, en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij het kind/de jongere is betrokken, wordt nageleefd.
9. Indien de vrijwilliger binnen het jeugdwerk gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de door de kerkenraad aangewezen vertrouwenspersoon.
10. In gevallen waar de gedragscode niet voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de jeugdwerker om in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met de jeugdouderling of de vertrouwenspersoon.

Overtreding van deze code leidt tot een tucht- of klachtenprocedure en kan disciplinaire maatregelen tot gevolg hebben. Wanneer een medewerker wordt verdacht van strafbare feiten betreffende seksueel misbruik van kinderen of jongeren, zal de kerkenraad politie/justitie inschakelen en een melding doen bij het SMPR (Interkerkelijk Samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties).

Omgangsregels

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij/zij is en discrimineer niet.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig.
4. Ik berokken de ander geen schade.
5. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.
6. Ik maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. Ik negeer de ander niet.
8. Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. Ik gebruik geen geweld, en ik bedreig de ander niet.
10. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
11. Ik geef de ander geen seksueel getinte aandacht.
12. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
13. Ik doe geen mededelingen over zaken die mij vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen aan derden. Ik moet de geheimhouding doorbreken als er gevaar of schade kan worden voorkomen, mits ik er alles aan heb gedaan om toestemming van de betrokkene te krijgen om de geheimhouding te doorbreken.
14. Ik maak bewust gebruik van internet, e-mail en andere communicatiemiddelen. In het gebruik hiervan zorg ik ervoor dat de privacy van anderen wordt gewaarborgd.

Deze gedragscode is vastgesteld door de Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Sliedrecht

Ondertekening vrijwilliger

Ondertekening namens Kerkenraad

Datum

Datum

Naam

Naam

Handtekening

Handtekening

De gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode voor (vrijwillige) medewerkers van de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV), te vinden op www.inveiligehanden.nl en op <https://www.protestantsekerk.nl/meerweten/>

2. Preventiebeleid

Als Hervormde gemeente van Sliedrecht in de Protestantse Kerk in Nederland willen we een plek zijn waar iedereen zich veilig kan voelen. In het bijzonder denken we daarbij aan onze kinderen en jongeren. Voor hen zijn er verschillende kerkelijke activiteiten die door vrijwilligers vorm gegeven worden. Omdat we voor hen een veilige plek willen bieden, hebben wij preventiebeleid opgesteld. Dit beleid heeft als doel om (seksueel) ander grensoverschrijdend gedrag binnen het jeugdwerk te voorkomen. Wat onder (seksueel) grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan is nader uitgelegd in hoofdstuk 1: gedragscode

Daarvoor hebben we de volgende uitgangspunten geformuleerd.

1. Alle betrokkenen/gemeenteleden, die met kinderen of jongeren werken, zijn op de hoogte van het preventiebeleid om (seksueel) grensoverschrijdend gedrag binnen het jeugdwerk te voorkomen.
2. Het thema 'veilig jeugdwerk' wordt minimaal één keer per jaar onder de aandacht gebracht van de vrijwilligers. Dit doen we bij voorkeur door een gesprek of een trainings- of toerustingssavond.
3. Voor alle vrijwilligers en professionals, die contact hebben met kinderen of jongeren wordt een VOG aangevraagd.
4. We hanteren een aannamebeleid voor vrijwilligers.
5. Alle vrijwilligers en medewerkers, die met kinderen of jongeren werken, zijn bekend met de gedragscode, onderschrijven en ondertekenen die voor akkoord.
6. Er zijn vertrouwenspersonen in de gemeente, waar contact mee opgenomen kan worden bij seksueel of ander grensoverschrijdend gedrag, vermoeden hiervan of vragen hieromtrent.
7. Bij (verdenking van) (seksueel) grensoverschrijdend gedrag wordt het meldprotocol gevolgd, dat opgesteld is door de Protestantse Kerk Nederland.
8. Dit preventiebeleid, verwante documenten en de contactgegevens van de vertrouwenspersonen zijn terug te vinden op de website van de Hervormde gemeente van Sliedrecht. ([link](#))

3. Aannamebeleid vrijwilligers

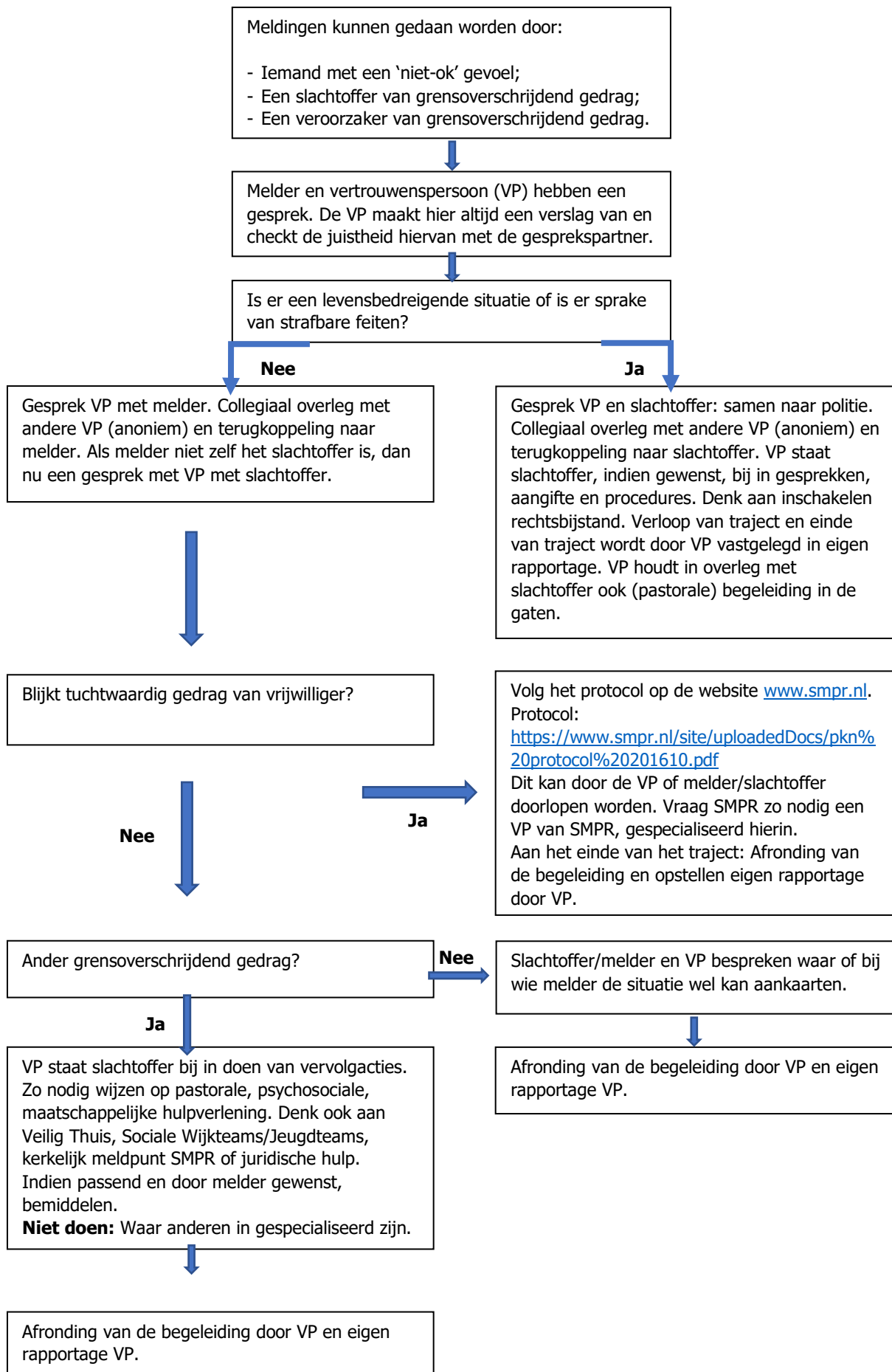
Hieronder beschrijven we hoe we omgaan met het aantrekken en vinden van gemeenteleden voor het jeugdwerk in onze gemeente. Alle betrokkenen in het jeugdwerk zijn vrijwilligers. We waarderen het dan ook enorm als gemeenteleden het jeugdwerk een warm hart toedragen en hieraan een bijdrage willen leveren.

Daarbij staat bij alle activiteiten het welzijn en de veiligheid van de kinderen en jongeren voorop. Daarom hebben we onderstaande punten geformuleerd voor het aannamebeleid van vrijwilligers.

1. We vragen alle vrijwilligers die met kinderen werken om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Belangstellenden die geen VOG kunnen voorleggen worden niet toegelaten om vrijwilligerswerk met kinderen of jongeren te doen.
2. Om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen hebben alle vrijwilligers die met kinderen of jongeren werken een gedragscode gekregen en ondertekend. In deze gedragscode staat waar vrijwilligers zich aan te houden hebben en wat de gevolgen zijn als ze de gedragscode overtreden. Ze mogen dan niet langer de kinderen of jongeren begeleiden.
3. Elke belangstellende heeft een kennismakingsgesprek, waarin de gedragscode, wederzijdse verwachtingen, taken, beschikbaarheid, ontruimingsplan en andere praktische taken besproken worden. Daarnaast is het een voortdurend punt van aandacht door middel van gesprek en/of een toerustings- of themavond (zie 3.2)
4. Indien gewenst draaien vrijwilligers eerst een paar keer mee met een ervaren vrijwilliger voor ze zelfstandig aan de slag gaan.

De uitvoering van dit aannamebeleid wordt gecoördineerd vanuit de Jeugdraad en waar nodig mee uitgevoerd door de clubraad of andere commissies of organen.

4. Meldprotocol

5. Beschrijving en profiel vertrouwenspersoon

Gemeenteleden kunnen bij de vertrouwenspersonen terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. Vertrouwenspersonen kunnen bij vermoedens van misbruik binnen de gemeente ook zelf proactief iemand benaderen. Ook vragen vertrouwenspersonen op beleids- en uitvoerend niveau regelmaat aandacht voor preventie van misbruik en zijn ze alert op de uitvoering van het beleid binnen de gemeente.

Er zijn mannelijke en vrouwelijke vertrouwenspersonen. Gemeenteleden hebben daardoor een keuze wie ze willen benaderen. Daarbij hebben de vertrouwenspersonen daardoor iemand om mee te overleggen en samen te werken.

De vertrouwenspersonen volgen het meldprotocol. Afhankelijk van de situatie kan de vertrouwenspersoon doorverwijzen en de melder bijstaan in gesprekken met anderen en bij aangiftes en klachtenprocedures. Zij doen geen werk waar anderen in gespecialiseerd zijn. Dat betekent dat zij niet aan waarheidsvinding doen, zij gaan niet zelf op onderzoek uit, zij zijn geen therapeut, mediator, pastoraal medewerker of advocaat, zij zijn geen aanspreekpunt voor 'gewone' kerkelijke conflicten. Zij staan naast het gemeentelid dat zich bij hen meldt en ondersteunen die persoon.

De vertrouwenspersonen zijn bekend met de Hervormde gemeente Sliedrecht, maar zijn geen onderdeel van de kring van taakdragers en kerkbestuur. De vertrouwenspersonen werken in opdracht van maar niet namens de kerkenraad. Zij kunnen onafhankelijk van de kerkenraad handelen.

De kerkenraad stelt vertrouwenspersonen aan door middel van een transparante wervings- en selectieprocedure. De vertrouwenspersonen tekenen, net als de andere vrijwilligers, de gedragscode van de Hervormde gemeente Sliedrecht en moeten ook een VOG afgeven.

Vertrouwenspersonen hebben een geheimhoudingsplicht. Er zijn echter wettelijke bepalingen die de geheimhoudingsplicht beperken. De vertrouwenspersoon kan de geheimhouding doorbreken als een klager daartoe toestemming geeft, maar ook wanneer die toestemming ontbreekt en er zeer dringende en ernstige redenen aanwezig zijn waardoor de vertrouwenspersoon zich kan beroepen op een 'conflict van plichten'.¹

Taken vertrouwenspersoon

Voorlichting en preventie

- Zichtbaar zijn in de gemeente.
- Aanjager zijn van praten over 'veilige gemeente' op verschillende niveaus van het kerkenwerk.

Signaleren

---

¹ *Afweging bij conflict van plichten:*

U moet de geheimhouding niet al doorbreken als een van de criteria van toepassing is, maar pas als ze allemaal van toepassing zijn:

- *U heeft alles gedaan om toestemming van betrokkene te krijgen dan wel u bent ervan overtuigd;*
- *U bent er vrijwel zeker van dat het vragen van toestemming schadelijk is;*
- *U weet voor betrokkene of voor derden geen andere weg om tot een oplossing te komen dan door het doorbreken van de geheimhouding;*
- *U bent er vrijwel zeker van dat geheimhouding voor betrokkene(n) of derden aanwijsbare en ernstige schade of gevaar oplevert;*
- *U bent er vrijwel zeker van dat het doorbreken van de geheimhouding de schade aan betrokkene(n) dan wel aan derden voorkomt of beperkt;*
- *U doorbreekt de geheimhouding slechts zover als nodig is om het gevaar af te wenden of de schade te voorkomen;*
- *U komt in gewetensnood als u de geheimhouding handhaaft.*

- Alert zijn op signalen van mogelijk misbruik, zie meldprotocol.

Opvang en begeleiding

- Eerste aanspreekpunt en steun voor mensen uit de gemeente die in vertrouwen iets kwijt willen over wat er in de gemeente gebeurt of waar ze zich zorgen over maken.
- Bij strafbare feiten de politie op de hoogte brengen wanneer melder daar niet toe in staat is of bij een levensbedreigende situatie.
- Meedenken met de melder over eventuele aangiftes of klachtenprocedures en de melder daarin begeleiden, zie meldprotocol.
- Op verzoek van en met instemming van de melder deze vertegenwoordigen.

Informeren en adviseren

- Melders en anderen adviseren over mogelijke vervolgtrajecten.
- Zo nodig wijzen op pastorale, psychologische, maatschappelijke (Veilig Thuis, Slachtofferhulp, Bureau Jeugdzorg, plaatselijk maatschappelijk werk) kerkelijke (kerkelijk meldpunt SMPR) of juridische hulp (bijv. advocaat via Langzs).

Persoonlijke ontwikkeling en beleidsontwikkeling

- Volgen van relevante cursussen, bijwonen van regionale intervisiebijeenkomsten, studiedagen en vergelijkbare bijeenkomsten.
- Bijhouden van een persoonlijke registratie.
- Vanuit deze registratie jaarlijks rapporteren aan de kerkenraad waarbij omstandigheden en personen onherkenbaar zijn, de rapportage is voorzien van een analyse en zo nodig beleidsaanbevelingen.

Profiel van de vertrouwenspersoon

Kennis en vaardigheden

- HBO of WO werk- en denkniveau.
- Professionele gespreksvaardigheden.
- In staat tot geheimhouding, ook tegen de melder over eventuele andere casuïstiek
- In staat te bepalen wanneer de grenzen van de eigen taak bereikt zijn en kunnen doorverwijzen.
- Communicatief vaardig.
- Aantoonbare kennis van de problematiek van machtsmisbruik (na volgen van scholing).
- Kennis van de sociale kaart, waaronder SMPR, Veilig Thuis, procedure bij de politie.
- Kennis van de kerk (cultuur en structuur).

Persoonlijke kenmerken

- Integere en evenwichtige persoonlijkheid.
- Luisterende en respectvolle houding.
- Empathisch vermogen.
- Betrouwbaar.
- Onbevooroordeeld, open en neutraal.
- Inzicht in eigen handelen en reflectief.
- Kan flexibel inspelen op wisselende situaties.
- Grenzen kunnen stellen aan wat een ander mag verwachten en verwachtingen kunnen managen.
- Lid van de Protestantse Kerk in Nederland.

6. Bronnen

www.smpr.nl

<http://meldpuntmisbruik.nl/>

<https://www.smpr.nl/>

Websites diverse plaatselijke gemeentes